

İnsan bir çekirdeğe benzetilmekte ve bozulan çekirdeklerin sebebi olarak da mizaçları nazara verilmektedir. Bu "mizaç bozukluğunu" nasıl anlamalıyız? Bu bozukluk kişiyi mesuliyetten kurtarabilir mi?

Temel hükümlere zıt gibi görünen durumlarda tevil yoluna gidilir. Burada temel hüküm **"her doğan çocuğun İslam fıtratı üzere dünyaya geldiği"**dir. İnsanlar, parmak izlerinden seslerine kadar çok cihetle birbirinden farklılık göstermekle birlikte, her insana bütün organlar verilmiştir.

Benzer bir durum ruh için de söz konusudur. Ruhlar da birbirinin tıpa tıp aynı değildirler. Birinde zekâ, diğerinde hafıza, bir başkasında ilme meyil, diğerinde sanata istidat daha fazla olabilir. Ancak **akıl, hafıza, hayal, vicdan gibi temel latifeler** bütün ruhlara verilmiştir. Ruhlar arasındaki farklılık, dünya imtihanına tesir edecek boyutta değildir. Nitekim dersin devamında **"insanın mahiyetine, kudretten ehemmiyetli cihazat ve kaderden kıymetli programlar tevdi edilmiş"** buyuruluyor. Bu cihazlar her insana verilmiştir. İnsan ruhunda doğru-yanlış, hayır-şer her işi yapabilme istidadı vardır. Ancak, bunları yanlış yolda kullanan kişi, zamanla yaptığı yanlışa müptela olur. O yanlış, onda mizaç haline gelir.